

تنگه شیرز (کوهدشت)

پروانه قلی پور
دبیر مطالعات ناحیه ۲ خرم آباد
استان لرستان
سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰
درس ۳ (چهره زمین)

درسنامه، پاسخ فعالیت ها، نمونه سؤال

درس ۳

... و از نشانه های اوست آسمان ها و زمین و آنچه از جنبندگان در آن ها پراکنده اند.

سوره شوری، آیه ۲۹

چهار محیط

تشکیل

دهنده

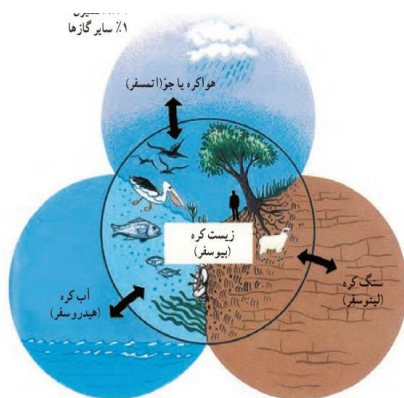
زمین

سنگ کره (لیتوسفر): بخش خارجی و جامد زمین که از سنگ و خاک است.

آب کره (هیدروسفر): شامل اقیانوس ها دریاها رودها و آب های سطحی.

هوا کره (اتمسفر): گازهایی که دورتادور کره زمین را فرا گرفته اند.

زیست کره (بیوسفر): سه محیط بالا که زندگی را برای موجودات فراهم می کند.

وسعت خشکی های زمین نسبت به آب ها کم است.
۷۱ درصد از سطح زمین را آب فرا گرفته است.
بیشتر سطح نیمکره جنوبی را آب فرا گرفته است.

فلات: سرزمین هایی نسبتاً هموار اما مرتفع که از اطراف به سرزمین کم ارتفاع و پست منتهی می شود.
بلندترین فلات جهان **فلات تبت** نام دارد.

ناهمواری های جوان:

کوه هایی با قله های نوک تیز- دامنه باشیب تند- دره های تنگ

ناهمواری های پیر و کم ارتفاع:

قله ها به شکل گنبدی- شیب دامنه ملایم- دره های باز

ناهمواری های جهان طی میلیون ها سال پدید آمده و در طول زمان تغییر شکل داده اند. دو دسته از عوامل، موجب پیدایش و تغییر شکل ناهمواری ها شده اند: **عوامل طبیعی** و **عوامل انسانی**.

پاسخ فعالیت ها

۱. زیست کره برای حیات، به هر یک از سه بخش سنگ کره، آب کره و هوا کره چه نیازی دارد؟
توضیح دهید. سنگ کره ارتباط دهنده میان هواکره، آب کره، و زیست کره است و تأمین کننده خاک برای کشاورزی، چراگاه، لانه سازی و... برای جانوران، آب کره منشأ حیات در زمین است هواکره: لایه گاز ازن پوششی است برای زمین در برابر پرتوهای فرابنفش خورشید. هواکره در متعادل سازی دمای زمین مؤثر است.

۲. آیات قرآن کریم را بخوانید و ارتباط آنها را با این درس توضیح دهید. آیه ۲۲ سوره بقره اشاره به زمین و نیروی جاذبه که به ما اجازه حرکت، استراحت، ساختن خانه و... را می دهد اگر جاذبه نبود همه ما و وسائل به فضا پرتاب می شدیم. منظور از سما در آیه ۲۲ سوره بقره همان جو زمین است.

۳. جدولی با دو ستون رسم کنید: الف) کوهستان ها و دامنه آنها، ب) جلگه ها و دشت ها. سپس، به طور گروهی موارد استفاده و بهره برداری انسان از هر یک را در همان ستون فهرست کنید.

کوهستان و دامنه	جلگه ها و دشت ها
وجود معادن با ارزش؛ از شدت وزش بادها می کاهند؛ حرکات پوسته زمین را در مقابل جزر و مد ناشی از جاذبه ماه به حداقل می رساند؛ باعث سرسبزی طبیعت است.	داشتن خاک غنی و حاصلخیز؛ راحتی و آسان بودن حمل و نقل و راه سازی؛ اعتدال هوا؛ رونق اقتصادی و کشاورزی.

۴. به تصاویر دقت کنید و توضیح دهید که در هر یک، تأثیر فعالیت انسان بر ناهمواری ها و محیط طبیعی چگونه است.

کشاورزی، استخراج معادن، ساخت خانه و جاده باعث تغییر شکل ناهمواری و تخریب محیط طبیعی شده است.

۵. به نظر شما، امروزه انسان بیشتر زندگی خود را با ناهمواری های زمین انطباق می دهد یا برعکس، ناهمواری ها را برای مقاصد خود تغییر می دهد یا هر دو؟ میزان دست کاری و دخالت انسان در محیط های طبیعی نسبت به گذشته بیشتر شده است یا کمتر؟ چرا؟ در گذشته انسان بیشتر خود را با طبیعت منطبق می کرد ولی امروزه به دلیل افزایش جمعیت و تنوع نیازها، انسان ها طبیعت را با هدف بهره برداری از منابع سطحی و یا زیر زمینی تغییر داده اند.